

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 35

Penktadienis, Rugsėjo (September) 14, 1962, - Toronto, Ontario

M E T A I XXXI

Dominijų Premjerai Nenori, kad Britanija Stotų Bendron Rinkon

LONDON. — Čia atvykę dėl pasitarimo, beveik visų dominijų premjerai išsireiškė, kad jie nenori, kad Britanija stotų į Europos bendrą rinką, kurią sudaro Vakarų Vokietija, Francija, Italija ir kitos trys mažesnės šalys.

Tiesa, jie tuoj pabrėžė, kad jie nenori diktuoti Britanijai, ką ji turi daryti, bet iš jų kalbų aiškiai matosi, kad jie priešingi. Ypač aiškiai pasisakė Austrijos ir Kanados premjerai. Diefenbakeris pareiškė, kad galima rasti kitą kelią komonvelto ekonominiams reikalams pagerinti.

Tuo pat laiku čia socialistai iš beveik visų dominijų susaukė susirinkimą aptarimui šio klausimo. Jie nedvejodami pasisakė prieš Britanijos stojimą į bendrą rinką. Jie priėmė reikalavimą, kad būtų sušaukta daugiau dominijų konferencijų, nes Bruselyje sudarytas susitarimas yra nepatenkinantis.

Premjeras Diefenbakeris gaunąs po 50 laiškų į dieną, kuriuose jis raginamas kalbėti už komonveltą, prieš stojimą į bendrą rinką.

Iš Gaitskelio kalbų aiškiai matosi, kad Britanijos darbiečiai stovi prieš premjero Macmillano užmojų įsijungti į bendrą rinką. Jis kelia idėją, kad dabar Britanijoje turėtų būti rinkimai, duotų žmonėms progą pasireikšti, ar jie pritaria įsijungimui į bendrą rinką.

Daugelis Britanijoje ir dominijose išsireiškia, kad jeigu Britanija įstotų į bendrą rinką, tai komonveltas, kurį sudaro Britanija ir dominijos, kaip Kanada, Indija, Australija ir t. t., negalėtų ilgai laikytis. Kiti išsireiškia, kad dominijos tuomet būtų priverstos siekti savo bendros rinkos.

Britanijos įstojimas bendron rinkon kenktų dominijoms tuomi, kad Britanija būtų priversta suvaržyti importą iš dominijų, ypač medžio ir agrikultūros gaminių.

J. VALSTIJOSE SIAUCIA ISTERIJA PRIEŠ KUBĄ

MASKVA. — Pravda rašo, kad Jungtinėse Valstijose siaučia tikra isterija prieš Kubą. Kongresmanai ragina organizuoti blokadą, boikotą, įsiveržimus ir kitus žygius, kad nuvertus Fidel Kastro režimą.

Kennedis net įteikęs prašymą kongresui autorizuoti pašaukimą 150,000 rezervistų.

Už Aštuonių Metų Bus 17 Milijonų Bedarbių

CHICAGO. — Illinois valstijos socialio aprūpinimo (welfare) direktorius Arnold H. Maremont apskaičiuoja, kad už aštuonerių metų Amerikoje bus 17 milijonų nuolatinių bedarbių, kuriuos valstybei teks išlaikyti.

Savo apskaičiavimus remia tuo, kad po kiekvienos ekonominės recesijos nuolatinių bedarbių skaičius padaugimas įmonėse taip pat didėja; automatizacijos sparčiai didina bedarbių skaičių; baigusiu mokymus jaunų darbo rankų kasmet atsiranda daugiau, negu darbų.

Lietuvoje Areštavo 18 Nacinių Žudikų

MASKVA. — Šiomis dienomis Tarybų Lietuvoje areštuota 18 lietuviškų hitlerininkų, okupacijos metu talkininkavusių naciams žmonių žudyme.

Pagal Tarybų Lietuvos spaudos pranešimus, 10 jų hitlerininkų baudžiamųjų būrių dalyviai okupacijos metais Lietuvoje ir Baltarusijoje nužudė mažiausia 50,000 tarybinų piliečių. Kiti aštuoni talkininkaudami naciams nužudė apie 20,000 žmonių Lietuvoje. Visi bus baudžiami už kriminalius prasikaltimus.

KUBĄ "UŽKARIAUS" KONGO NEGRAI

MIAMI. — Kubos pabėgėliai, kurie šiomis dienomis atbėgo iš Kubos, paskelbė, kad rusai gabena Kubon kongoliečius su žiedais nosyse.

Ką tie kongoliečiai veiks Kuboje, jie nepasako.

Dabar, JAV ruošiantis naujam puolimui ant Kubos, sklaidžiamis visoki gandai. Labiausiai apie buvimą Kuboj tarybinų karių.

Už SUDEGINIMĄ TILTO KALTINAMI DUKABORAI

GRAND FORKS. — Laisvės sūnų maršuotojams artinantis, apie 13 mylių į rytus nuo čia buvo kažkieno padegtas medinis 350 pėdų ilgio tiltas. Dėl to dabar šioj apylinkėj pakilo agitacija prieš dukaborus.

Apylinkės dukaborai nepriklauso prie laisvės sūnų, kurie maršuoja linkui Agassiz, B. C., bet yra jų tarpe ir laisvės sūnų simpatikų.

Galimas daiktas, kad kas nors padegė tiltą tikslu suversti bėdą ant maršuotojų.

Kinija Nušovė Amerikiečių U-2

PEIPING. — Kinijos oro jėgos nušovė virš Kinijos U-2 orlaivį. Kaip jį nušovė ir kas atsitiko su lakūnu, nesakoma.

Orlaivį savinasi Čiang Kaišekas, bet kiniečiai nenori sutikti su tuo. Jie sako, kad jis skraidė virš Kinijos su amerikiečių žinia.

Čiang Kaišekas sako, kad jis pirkes Jungtinėse Valstijose du U-2 orlaivius 1960 metais. Ir nuo to laiko jis juos naudojęs.

Čiangkaišekininkai sako, kad jie turį teisę skraidyti virš Kinijos, nes ji esanti jų kraštas. Matote, jie, kaip ta varlė, pučiasi, nepripažįsta, kad Kinija seniai nebeprisklause jiems.

Ben Bellos Kariuomenė Perėmė Alžyro Kontrolę

ALŽYRAS. — Čia pribuvo tūkstančiai Ben Bellos kariuomenės, kuri perėmė Alžyro kontrolę iš partizanų, kurie buvo sukilę prieš Ben Bellą ir jo vadovaujamą politinį komitetą iš septynių.

Taikus užėmimas miesto buvo galimas todėl, kad kiek anksčiau buvo padarytas susitarimas tarp abiejų pusių lyderių.

Tuo po to įvyko masinis mitingas, kuriame dalyvavo 25,000 žmonių. Mitinge kalbėjo pats Ben Bella. Šale jo sėdėjo ir jo armijos lyderis pulkininkas Houari Boumediene.

Ben Bella sakė susirinkusiems, kurie karštai sveikino jį, kad po rinkimų, kurie įvyks rugsėjo 20 dieną, pirmuoju valdžios uždaviniu bus pravedimas žemės reformos kaip galint greičiau.

Vakariečiai Ieško Bėdos Berlyne

BERLYNAS. — Rytų Vokietija ketvirtadienį įspėjo Vakarų sąjungininkus Berlyne, kad neskraidytų jų malūnsparniai virš Rytų Berlyno. Girdi, jeigu nesiliaus skraidė, tai gali atsitikti taip, kaip anais metais atsitiko su šnipo Powers U-2 lėktuvu, nes Rytų Vokietija turi raketų malūnsparniams numušti.

Vakarų sąjungininkų komandantai Berlyne įspėjimą ignoravo, malūnsparius kaip siuntinėjo, taip siuntinėja skraidyti nežiūrint, kokios pasekmės iš to gali būti.

SASSER, Ga. — Rasistai sudegino dvi negrų bažnyčias, kuriose buvo registruojami balsuotojai.

Vienas baltas vyras atakavo du FBI agentus, kurie pradėjo tyrinėti bažnyčių sudeginimą.

NEW YORK. Buvęs JAV valstybės sekretorius J. F. Dulles mirdamaš paliko savo našlei daugiau kaip vieną milijoną dolerių turto.

Programa jau esanti išdirbta dėl išdalinimo žemės bežemiams.

Nedarbas būsiąs panaikintas atidarant industrijas, kurias apleido francūzai pabėgdami iš Alžyrijos. Alžyrija taip pat tuoj pradėsianti statyti naujas įmones.

Jo vyriausybė išleido įsakymą perimti valstybės žinion europiečių paliktas įmones. Bus rekvizuotos visos nuosavybės, kurios buvo paliktos virš dviejų mėnesių. Provincijų gubernatoriai įgalioti iškelti iš namų neteisėtus gyventojus. Matomai kai kas greitai įsiklė į apleistus namus.

Alžyrija, kaip atrodo, elna prie susitvarkymo. Civilinis karas, kuris buvo labai artas, atrodo, bus pašalintas.

Rinkimuose, kaip atrodo, bus išstatytas sąrašas, politinio biuro palaikomas. Ar statys kandidatus kurios nors atskiros partijos, kol kas neaišku. Kandidatų parinkime dalyvaus politinį biurą sudarančių grupių lyderiai.

Taip tai baigsis Francijos dominacija Alžyrijoje, kurią ji gynė per septynis metus pastačiusi pusę milijono kariuomenės.

Ganoje ir Vėl Eksplodavo Bomba

ACCRA. — Kaž kokie piktarai išeksplodavo bombą prie Ganos prezidento palocijų 2,000 minioje. Du asmenys užmušti ir 36 sužeisti.

Minia šoko ir dainavo tuo metu, kai bomba sprogo.

Prezidentas Nkruma tuo metu buvęs viduj palociaus. Jis priėmė svečius, kurie atvyko pareikšti jam simpatiją ir lojalumą.

Dvylika dienų prieš tai viename kaime, kur buvo sustojęs prezidentas Nkruma, buvo eksploduota bomba minioje ir keli žmonės užmušti ir daug sužeista. Pats prezidentas buvęs truputį sužeistas. Trys valdžios oficialai suimti ryšium su pirmuoju pasikėsiniu.

Iš Kanados Gyvenimo

Federalė vyriausybė paskelbė, kad ateinantį pavasarį ji praves šešių savaičių pasaulinį vajú prekybai išplėsti po visą pasaulį.

Prekybos ministras George Hees sako, kad bus pakviesta Kanadon bent 700 pirkėjų iš virš 50 šalių, kuriems bus parodytos kanadietų gaminamos prekės.

Tuo pat laiku busi pakviesti namo 130 Kanados prekybinių komisierių dėl pasitarimo.

Ziūrėsim, kas iš to išeis.

Revelstoke, Britų Kolumbijoj, rinkimus laimėjo buvusio parlamento nario našlė Mrs. Margaret Hobbs, kandidatodama Naujos Demokratinės Partijos tikietu.

Jos vyras tame distrikte buvo išrinktas CCF tikietu, bet vėliau mirė.

Socialkreditoriai ir kitos partijos stengėsi atimti iš NDP minimą distrikta, bet pavyko.

600 dukaborų, Laisvės Sūnų sektos narių, tebetesia savo 400 mylių maršavimą į Agassiz, kur sėdi kalėjime 100 šios sektos narių, nuteistų už teroristinius aktus, bet jų kelionė eina labai lėtai. Jie padaro vos po 1 mylią į valandą. Mat jų tarpe yra 100 mokyklinio amžiaus vaikų, 75 kūdikiai, dvi nėščios motinos ir mažiau 100 senelių.

Jie susiduria pakelyje su sunkumais. Tokiai miniai sunku rasti vietą nakvynei, nes fermeriai prisibiję priimti juos. Reikia nemažai ir maisto tokiai miniai.

Atrodo, kad policija pakis savo kliūtis maršuotojams.

Labor Day paradas Toronte šiemet buvo daug mažesnis. Pernal dalyvavo 8,000, o šiemet jau tik 6,000.

Kaip atrodo, tai darbininkai atšalą nuo šios dienos, kadangi demonstracija nuostoja darbininkiško pobūdžio. Papuošalai, gražios merginos ir t.t. virsta maršavimo pagrindine pažiba.

Kanados Taryba, kuri rūpinasi Kanados kultūriniais

J. LUNSKY

AKTŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akčių nervus, nuo kurių peina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

reikalais, paskyrė \$20,000 tyrinėtojams, kad jie parašytų Kanados istoriją per praėjusį 1,000 metų.

Taryba duos po \$2,000 i metus Humanities Research Council of Canada ir Social Science Research Council of Canada.

Darbas turi būti užbaig-

tas iki 1967 metų. Istorija turės susidaryti iš 16 tomų.

Ontarijos provincijos išdėninkas James N. Allan sako, kad jis tikisi surinkti "sales" taksų ant \$10,000,000 daugiau, negu kad tikėjosi.

Pradžioje įvedimo šių taksų buvo numatyta gauti \$150,000,000.

Matote, kiek Ontarijos gyventojams kainuoja šie "sales" taksai.

Kanadietis

Apie Karus

S. KARPE

Yra žmonių, kurie dar ir dabar, atominių bombų gadyne, tvirtina, kad tik karu galima išspręsti tas problemas, kurios neduoda jiems ramybės. Tad žvilgtėrkime į praeitį, kurioje buvo daug karų. Nors į tuos karus, kurie mums visiems atmenami.

Pirmas pasaulinis karas buvo juk tam, kad išspręsti problemas, kurios tuo metu kamavo valstybes. Ir kas iš to išėjo? Vokietija, kuri pradėjo tą karą, ne tik nieko nelaimėjo, bet dar daug pralaimėjo. Ir aplamai, pasaulyje atsirado dar daugiau problemų. Prie visų kitų prisidėjo ir Tarybų Sąjungos problema.

Hitleris, Musolinis, Frankas, Hirohito ir kiti, kurie pradėjo praėjusį arba Antrą Pasaulinį Karą, tikėjosi išspręsti juos kamuojančias problemas. Ir kas iš to išėjo? Ne tik jie nieko nelaimėjo, bet dar ir du iš jų savo galvas prakišo. O pasaulyje visokių problemų dar daugiau atsirado. Blogiausia, kapitalistų akimis žiūrint, tai tas, kad išaugo Tarybų Sąjunga, atsirado šale jos eilė kitų socialistinių šalių, jų tarpe ir didžioji Kinija.

Vienu žodžiu, karas nieko gera nedavė kapitalistams. Priešingai, jis labai susilpnino jį. Trečdalis pasaulio perėjo į socializmo kelią. Baigia byrėti imperijos, nes jų kolonijos viena po kitos pasiliuosuoja. Karas šiam progresui labai daug padėjo.

O kaip gi būtų su trečiu karu? Yra koks užtikrinimas, kad jis baigtųsi geriau kapitalizmui? Nėra jokio užtikrinimo. Tik visai tuščios galvos gali galvoti, kad karas sustiprintų kapitalizmo pozicijas.

Pirmoj vietoj, atominis karas būtų baisiai griaunantis. Mažai kas liktų. Jeigu ir liktų, tai gyvenimas būtų labai sunkus, labai pavojingas. Radiacija būtų labai pavojinga.

Po tokio karo, jeigu kas gyvas liktų, veikiausiai nebe- norėtų visai kapitalizmo, kadangi jis negali apsieiti be

karo. Labai galima galimybė.

Man atrodo, kad daugiausia nukentėtų kapitalizmas, nes jis susikoncentravęs miestuose. Būtų sunaikinti pastatai, visokios įstaigos, visokios apdraudos. Išliktų toliausiai užkampuose gyveną žmonės, biedniokai.

Kapitalistams, pripratusiems gyventi prabangoje, jeigu ir liktų kuris, būtų didelis vargas.

Tik įsivaizduokite šimtus milijonų lavonų, užverstų griuvėsiuose, vienu laiku. Nebūtų kur gyventi, nebūtų vandens, elektros, dujų. Viskas būtų sumaišyta.

Kas ir tokį baisų vaizdą prieš akis turėdamas nori karo, tokį žmogų reikia laikyti pamišusiu.

Kad Žmona Ramiai Miegotų

Alb. Žukauskas

Aš į trečią savaitę po vedybų grįžau vėlokai. Žmona susistabdė prieškambariję.

— Papūsk! — pirmą kartą gyvenime išgirdau.

Aš iš prigimties biau- rėjau si alkoholiu, niekada net į burną jo neimdavau. Todėl drąsiai papūčiau.

Žmona staiga paraudo, papūtė lūpas, akys priaruvo ašarų.

— Kas tau? Kas yra? — švelniai paėmiau ją už rankų.

— Atstok! — šturkščiai ištraukė rankas. Ir, rydama ašaras, šaižiai išdrožė:

— Tu vėl pas tą kūtvelą valkiojiesi!

— Žegnokis! — aš net nutirpau. — Ką tu?! Pas kokią kūtvelą? Aš su draugais...

— Su draugais... Su draugais... — erzėjo ji. — Žinome, su kokiais draugais. Jei su draugais, tai pareitum išgėręs.

Kiaurą naktį, vargšė, neužmigo, vartėsi lovoje, dūdelis vargas.

Nuo to viskas ir prasidėjo. Pavėluoju, būdavo, nedrašu namo pareiti. Užbėgu į bufetą, raukydamasis ir šlykštėdamasis, praryju stikliuką.

— Papūsk! — sustabdo dar tarpduryje. Aš drąsiai papūčiu, o ji švelniai, lyg dėkodama, prisiglaudžia prie vyriškos mano krūtinės:

— Ak, tu mano girtuoklė! — meiliai šnabžda į ausį, bučiuoja apyaušius. — Tai vėl su draugžiais susitikal ir prisilakei.

— Kad drožem, tai drožem, net dulkėjo, — giriuoa.

— Ką gi padarysi, jūs — vyrai, jums reikia.

Ir būna gera kaip niekad, ir miega nekaltu naujagimio miegu.

O kurį vakarą pamiršk, neišgerk stikliuko, vėl ašaros, vėl jai nemigo naktis, vėl vaidenasi "ta kūtvela".

Taip pamažu ir prijunkau. Iš pradžių po vieną, paskui po du, ilgainiui ir po keturis... O dabar tai jau net nebeskaičiuoju. Kam vargin-tis.

Tik bėda, kad viskas apsi-vertė aukštyn kojom. Žmona jau nebepriekaištuoja, kad "valkiojuosi pas tą kūtvelą", jeigu, man papūtus, nesuuožia alkoholio. Tas, tiesą pasakius, retai pasitaiko. Dažniausiai būna priešingai, maždaug taip.

Prieškambariję pasitinka ir puskarininko balsu riktelis:

— Papūsk!
— Na, ką tu čia dabar? Išsigalvojai, nežinia ką.
— Papūsk!

Aš noromis nenoromis papūčiu. Žmonai iš karto parausta žandai, sudreba dvigubas pagurklis. Prijuoste užsidengia ašarotas akis.

— Ak, aš nelaiminga, ak, aš našlaitėlė, — rypauna. — Prapuoliau aš, prapuoliau... Mesiu viską ir išvažiuoju pas mamą. O tu čia žinokis! Prapulsk su tais savo vaikais.

— Ką tu, meilute, nesijaudink, liaukis, — prašau aš, stverdama bučiuoti jos ranką.

— Šalin tu, nelaimingas alkoholike, tu, ubage! — ir dryksteli nagais per veidą.

Aš, nuleidęs galvą, dūlinu į miegamąjį. Atsisėdęs lovoje, dūsauju, kasausi pažastis ir tikrai žinau: kiaurą naktį ji neužmigs, vartysis lovoje, aičios, vaitos.

Ir taip galla, ir taip graudu pasidaro. "Ko tik žmogus nedarai, — karčiai galvoju, — kad žmona miegotų. O ji nemiega ir nemiega, nors tu persiplėšk".

HAVANA. — Praeitą savaitę tarybinu laivu iš Havanos išplaukė mokytis į Tarybų Sąjungą 300 Kubos jaunuolių. Metus laiko pasimokinę TSRS technikos mokyklose jaunuoliai įgys traktorininkų, kombainininkų, medvilnės, ryžių augintojų ir kitokias specialybes.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias maistas Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas. LL 4-6917

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Denglame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

TARYBŲ LIETUVOJ

Kas Antras Darbininkas -- Sportininkas

Kaip ir kiekvieną dieną, taip ir ši kartą, Šiaulių "Gubernijos" alaus daryklos kieme po darbo buvo daug darbininkų, tarnautojų. Tačiau niekas neskubėjo į namus. Žmonės su meškerėmis, kibirais linksmai šnekučiuodamiesi tarpusavyje, netrukus apstojo įmonės teritorijoje esantį prūdą. Prasidėjo įmonės tarpcechinės spartakiados paskutinės varžybos — sportinė žūklė.

Dviejų valandas trukusių varžybų metu nugalėjo alaus pilstytojų komanda. Jos vyrai sugavo daugiau kaip šešis kilogramus žuvis.

Jau treji metai, kai Šiaulių "Gubernijos" alaus darykloje ruošiamos tarpcechinės sportinės varžybos. Pradžioje daugelis darbininkų į tai žiūrėjo gana abejingai. Bet, kai pernai įmonės sportininkai iškovoję Šiaulių miesto nugalėtojų vardą, skeptikų nebėliko. Šiameit įmonės tarpcechinėje spartakiadoje dalyvavo 150 darbininkų ir tarnautojų, arba didesnė pusė viso įmonės kolektyvo.

Cechų rinktinės komandos varžėsi septyniuose sporto šakose. Į programą įėjo lengvo-

Visuomeninis Reidas

KAUNAS. — Beveik kiekviename name galima sutikti grupes įvairaus amžiaus, įvairių profesijų žmonių. Jie užsuka į kiekvieną butą, kalbasi su tėvais, vaikais, lankosi įmonėse, statybinėse organizacijose. Ir visur jie stengiasi išsiaiškinti, ar visi vaikai, paaugliai jauni darbininkai mokosi, o jeigu ne, tai dėl kokių priežasčių nelanko mokyklos.

Gerą iniciatyvą parodė miesto gyventojai, suorganizavę visuomeninį reidą už privalomojo mokymo įstatymo įgyvendinimą. Į reidą įtraukti ne tik įmonių, įstaigų, organizacijų ir aukštųjų mokyklų visuomenininkai. Siekdami, kad reidas būtų kuo masiškiausias, jo organizatoriai kreipėsi į kauniečius, ragindami, kad į visuomeninį reidą įsijungtų visi miesto gyventojai.

"Apsidairykite! — sako ma kreipimesi. — Padėkite mokykloms išsiaiškinti tas šeimas, kuriose ne visi mokyklinio amžiaus vaikai lanko mokyklas. Bendromis jėgomis įgyvendinkime visuotinio privalomojo mokymo įstatymą!"

Visuomeninis reidas plečiasi. Į jį įsilieja vis daugiau ir daugiau dalyvių.

ji atletika, stalo tenisas, šaudymas, šaškės, šachmatai, sunkumų kilnojimas ir žūklė.

Daugiau kaip mėnesį laiko trukusiose atkakliose sportinėse varžybose išryškėjo pajėgiausios cechų komandos ir daugelis gabių vienos ar kitos sporto šakos sportininkų. Pirmaujančių įmonės sportininkų gretas papildė naujas būrys atskyrininkų.

Pasibaigus varžyboms, įmonės sportininkai iš karto pradėjo ruošti daugiadienįms dviračių lenktynėms aplink Tarybų Lietuvą ir Tautų spartakiadai.

Alaus pilstytojų cecho komanda, iškovojusi sportinėje žūklėje pirmąją vietą.

Chemijos Gigantas

Prieš tris metus į Kėdainių chemijos kombinato statybines aikšteles atvažiavo pirmoji Lietuvos jaunuolių grupė, komjaunimo pasiuntinių. Tada čia prasidėjo sparčioji komjaunuliška statyba.

Šiandieną kombinato pirmosios eilės statybos darbai jau eina į pabaigą. Milžiniškuose plotuose išaugo stambus sieros rūgšties gamybos cechas, sugulė kolonų miškas ten, kur bus superfosfato gamybos cechas. Didžiulėje elektrinėje, kompresorių, sandėliuose ir žaliavos saugyklose baigiami montuoti įrenginiai. Tarybų Lietuvos chemijos pramonės pirmagimiui įrengimus atsiuntė Ukrainos, Uzbekijos, Azerbaidžano, Baškirijos, Rusijos Federacijos darbininkai. Kėdainių chemijos kombinatas bus labai moderni įmonė. Į kombinatą nutiesta speciali geležinkelio linija.

Šiuo metu statybininkai baigia montuoti paskutiniuosius įrengimus, kombinato kieme jau stovi pirmieji vagonai su sieros rūgšties gamybos žaliava. Artimiausio-

Gausėja Ežerų Turtai

Zarasų rajono Vasakny žuvininkystės ūkio tvenkinių fauną papildė peledės. Tai — vertingos, greit augančios žuvis. Jų tėvynė — Sibiras. Iš ten peledė buvo atvežta į europinę Tarybų Sąjungos dalį ir čia aklimatizuota. Į Lietuvą ji buvo perkelta iš Leningrado srities Ropšos eksperimentinio žuvininkystės ūkio. Gauta pusė milijono peledės mailiaus. Dalis suleista į Ignalinos rajono Žiezulinio ežerą.

Šiameit praturtėjo aukštos kokybės žuvis ir kiti Lietuvos ežerai. Žeimenos, Dysnų, Dusios ir į kitus ežerus buvo suleista 2,5 milijono ungurių jauniklių, kurie atgabendti iš Anglijos lėktuvu.

Po Sėkmingos Ekspedicijos

Iš Vakarų Sibiro į Kauną grįžo Zoologijos muziejaus organizuota ekspedicija. Joje dalyvavo profesorius T. Ivanauskas, mokslinis darbuotojas A. Vaitkevičius ir studentas - medikas T. Stanikas. Ekspedicija aplankė Obės žiotis Salechardo rajone.

Išvykos tikslas buvo susipažinti su tundros paukščių fauna. Uralas, sudarydamas Europos - Azijos ribą, iki tam tikro laipsnio nustato geografinių rūsų ir rasių ausiskirstymą. Šių duomenų ir siekė mūsų gamtininkai.

Ekspedicijos dalyviams teko lankytis daugiausiai per einamojoje zonoje tarp taigos ir tundros. Šis amžino įšalo kraštas, apiplautas galingos Obės delta, su savo atšiauri-

mis dienomis kombinatas duos produkciją.

Stojus rikiuotėn visiems gamybiniam pajėgumams, Kėdainių chemijos kombinatas visiškai aprūpins Lietu-

vo kolūkius superfosfatu ir amofosu.

Nuotraukoje: šaltkalviai montuotojai montuoja šaldytuvą sieros rūgšties gamybos ceche.

Optimizmas Pasiteisino

DARSŪNISKIS. — Aštuonmetės mokyklos direktorių Jurgį Pavalkį kai kas praminė nepagydomu ir beviltišku optimistu. Labai jau nerealaus atrodė jo noras naujus mokslo metus pradėti naujame mokyklos priestate. Daug ką buvo apėmusios tos abejonės. Ne kartą, ne vienos mokyklos statyboje atsiskleidė statybininkų nerangumas, buvo nuolat atidėliojami atidavimo terminai. O čia... Gegužės viduryje dar tik buvo renkama naujam pastatui vieta, kai direktorius tvirtino:

— Rugsėjo pirmajai turime užbaigti!

Reikia pasakyti, kad Jiezno tarpkolūkinės statybos organizacijos vadovai rimtai pažūrėjo į reikalą. Atvažiavo mūrinių brigada. Beveik kasdien jų darbą tikrino darbu vykdytojas Antanas Kakanius. Greitai užaugo sienos, atsirado stogas. Tada paskubėjo dailidės, tinkuotojai, dažytojai. Jie irgi karštai ėmėsi. Kai mes aplankėme statybą, joje darbuosi Prano Kinderausko brigada. Vienose klasėse džiūvo tinkas, kitur jau triūsė dažytojai. Buvo dirbama sparčiai ir smagiai.

— Liko kelios dienos, bet ir mes jau visai prie pabaigos, — paaiškino P. Kinderauskas. — Negalime pralaimėti statinės alaus, iš kurios

esam susilazinę su mokytojais, — juokdamasis užbaigė jis.

Šia prasme mokytojai, rodos, turėtų būti suinteresuoti, kad statybininkai pralaimėtų, bet jie įveikia "savanaudiškumą". Kartu su mokiniiais rengia talkas, padeda tvarkyti, valyti naująjį priestatą.

Dabar direktoriaus Jurgio Pavalkio niekas nevadina beviltišku optimistu. Mokykla yra!

Gėlė -- Padegėja

Vienoje Indijos valstijų kiolo didžiulis miško gaisras. Miškas užsiliepsnojo daugelyje vietų iš karto. Ilgą laiką nebuvo galima surasti kaltininkų. Vienas senas girininkas prasiarė, kad kaltininkai buvusios... gėlės.

Kriminalistai senojo girininko pastabą palaikė juokais. Tačiau vėliau buvo išaiškinta, kad girininko nurodytos gėlės stiebas, lapai ir žiedai turi daug lengvai užsidegančių aromatinių aliejų, kurie karštomis dienomis gali būti gaisro priežastimi.

Iš Esperantininko Dienoraščio

Pabaityje jau tapo tradicija kasmet rengti studentų ir jaunimo stovyklas. Neseniai viena tokia buvo suruota Trakuose, o Latvijoje Drabeši (Ciesio rajonas) įvyko Baltijos studentų ir jaunimo esperantininkų (tarptautinės kalbos) ketvirtasis suvažiavimas.

Jame dalyvavo daug svečių iš Kijevo, Odesos, Volgogrado, Taškento, Rostovo, Irkutsko, Kutaisi, Leningrado, Maskvos ir kitų miestų. Be to, buvo iš Bulgarijos atstovas, o taip pat Vietnamo Demokratinės Respublikos ambasadorius Tarybų Sąjungoje Nguen Van Uinas.

Stovykla, trukusi nuo rugpiūčio mėn. 1 dienos ligi rugpiūčio 10 dienos, buvo jaunimo šventė, susitikimų, tatkos ir draugystės, bendradarbiavimo ir esperanto kalbos platinimo vajeaus dekada.

Ciesio kultūros namuose, o taip pat stovyklos teritorijoje Lietuvos, Ukrainos, Estijos ir kitų respublikų esperantininkai pasirodė su programomis.

Aloyzas Sušinskas
4-jo Esperantininkų
Suvažiavimo dalyvis

BUENOS AIRES. — Taipū sumetimais Argentinoje uždaro savo atstovybes Lenkijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje ir Čekoslovakijoje.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Katna:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

JIE TURĖTŲ PAAISKINTI

Yra daug nelaimių, kurios paeina iš žmogaus. Pavyzdžiui, karai, per kuriuos žūsta milijonai žmonių, yra žmogaus užtraukta nelaimė. Daug žmonių žūsta ant kelių, gaisruose, orlaivių nelaimėse, bet tai vis žmogaus darbo nelaimės. Ar mašina sugenda, ar žmogus padaro klaidą, ar neatsargus jis būna. Už tai negalima nieko kito kaltinti, kaip patį žmogų.

Bet yra daug nelaimių, kurios nieko bendra neturi su žmogumi. Pavyzdžiui, uraganai (taifūnai), potvyniai, žemės drebėjimai. Tik pastaruoju metu per potvynius, žemės drebėjimus ir uraganų siautėjimus žuvo tūkstančiai žmonių. Žemės drebėjimas Irane bus pražudęs bent 10,000 žmonių. Namažai nuostolių pridarė ir Italijoje ir kitur.

Dvasišiai turėtų paaikškinti, kodėl taip yra. Juk tai tiesiog žmogžudystė, jeigu išmintingasis dievas yra ir leidžia gamtai tokius dalykus daryti. Juk tai negalima jokiu būdu sutikti, jog tai kokia nors bausmė žmonėms. Žemės drebėjimai nepaiso žmogaus doros. Jie žudo visus, įskaitant ir nekaltiausius kūdikius. Net ir tuos, kurie dar motinų iščiuje. Jie juk dar neatsakomingi už nieką.

IR VĖL U-2

Tarybų Sąjunga užprotestavo, kad JAV žvalgybinis orlaivis U-2 vėl skraidė Tarybų Sąjungos teritorijoje. JAV valstybės departamentas neužginčyjo, tik teisinosi, kad dėl blogo oro orlaivis galėjo nuklysti į Tarybų Sąjungos teritoriją.

Ar jis nuklydo ar ne, tai klausimas, kurio nebus galima išspręsti. Kaltininkas juk nesakys, kad jis darė tai sąmoningai. Faktas, tačiau, palieka faktą, kad amerikiečiai vėl laksto U-2 orlaiviais svetimų šalių pasieniais. Greičiausiai jie tęsia žvalgyką, kaip ir pirmiau, virš tų šalių, kurios neturi galimybių susekti juos, o ypač nušauti jų. Juk ne kam kitam tokie orlaiviai pastatyti Anglijoje ir kitose šalyse.

Aiškinimas, kad U-2 orlaiviai naudojami tyrinėjimui atmosferos, gali būti tiktai priedanga. Greičiausiai taip ir yra. Juk galima tuom pat sykiu atlikti ir žvalgyką.

Tas nei kiek nepadedą taikai palaikyti.

JIE TAI DARO NE IS MEILĖS

Spauda daug rašė apie prezidento De Gaulle vizitą Vakarų Vokietijoje ir jo susitikimą su kancleriu Adenaueru. Šis susitikimas buvęs pašvęstas sucementavimui francūzų ir vokiečių draugystės ir aptarimui planų dėl britų įjungimo į bendros rinkos bloką ir Europos apvienijimo politiniai. Šių dviejų senių, De Gaullo ir Adenauero, meilė, tačiau, nėra tikra.

Francijos, Vokietijos ir kitų šalių kapitalistai, spaudžiami aplinkybių, kooperacijoj su JAV kapitalistais, stengiasi nuduoti gerus draugus. Tikrenybėje, tai jie grumiasi už tai, kad kaip galint sėkmingiau pašalinus tarpusaves varžybas ir sudarius vieną frontą prieš Tarybų Sąjungą ir jos sąjungininkes. Ir ne vien tas. Jie taip pat nori sudaryti atsparą prieš savo žmones, kurie vis labiau niurna prieš savus kapitalistus. Net pačioje Vakarų Vokietijoje žmonės pradeda kalbėti apie "rojaus" dingimą ir juodų dienų artėjimą.

Ekonominiai sunkumai auga visame Vakarų Pasulyje. Nebedaug padeda ir tarptautinio įsitempimo išlaikymas. Ginklavimasis pasiekė čiukurą. Kur dėt tuos ginklus, jei jie nenaikinami mūsųose? Tiesa, daug jų greit pasensta, pasidaro nebenaudingi, bet netrunka ilgai ir naujų pasigaminti. O ginklai darosi vis iškaštingesni.

Mūsų pačių Kanadoje daugelyje sričių ekonomija slūbuoja, nors valdžia teikia nemažas subsidijas.

MOTINA

Juozas Andriuskevičius

Daug pakėlę liesi pečiai
Jau suklupo nuo laiko vėjo,
O raukšlių tinkleliai plačiai
Išsiskleidė ir sutankėjo.

Nebesikardūs jai paukščių balsai,
Žilo plauko metai negaili...
Jau sulinko senutė visai,
Tik nesensta širdis ir meilė.

Ji taip pat giliai kaip anksčiau
Tebemyli bažnyčią ir Kristų
Ir, gal būt, net už dievą karščiau —
Savo sūnų — mane — komunistą.

Tai tik vėjas liepų lapus
Vis kitus kas rudenį žarsto. —
Josios meilė vienodai bus
Prieštaranga, tauri — ligi karsto.

Gaila man motulės senos,
Kad ji kryžių nešios ligi kapo.
Jos širdis nakties ir dienos
Padalinta per pusę tapo.

Pasidairius po Pasauli

Vokiečiai gerai priėmė Francijos prezidentą De Gaulle. Adenaueras ir De Gaulle demonstruoja didelę draugystę. Ši draugystė esanti taikoma ir tam, kad privertus belgus ir olandus tampriau įsijungti į jų bloką.

Adenaueras ir De Gaulle nori ne tik Vakarų Europoj dominuoti, bet ir prieš Jungtines Valstijas išsistatyti. Jie nenori vien tik pavaldiniais būti.

Buvo tokių draugystių ir praeityje. Bet Francijos ir Vokietijos draugystės beveik visuomet baigdavosi karu tarp šių dviejų šalių.

Irane žemės drebėjimas būsiąs pražudęs mažiausia 10,000 žmonių. Dar daugiau sužeistų. Tikrumoje, būsią sunku suskaičiuoti visus užmuštus, nes daugelį palaidojo griuvėsiuose.

Sakoma, kad apie 20,000 žmonių liko be pastogės.

Dvidešimt septynios Jungtinių tautų narės, Kanados iniciatyva, susitarė sudaryti maisto "banką" alkanųjų pagalbai. Visos šalys pasižadėjo duoti maistu ir pinigais arti \$100,000,000.

Kanados šėras bus \$5,000,000. Vienas trečdalis bus pinigais, o du trečdaliai — maistu.

Minėta suma bus paskirstyta per tris metus.

Du Kanadoj gimę ir augę industrialistai Anglijoje, Garfield Weston ir Lord Beaverbrook, teigia, kad Kanados eksportas Anglijon labai nukentėtų, jeigu Anglija įstotų į Europos bendrą rinką.

Jie sako, kad Francijos

kviečiai pakeistų Kanados kviečius. Taipgi Kanada netektų rinkos savo laikraštiniam popieriui Britanijoje.

Dominijų premjerai susirinko pasitarimui Londone. Matomai jie pasakys savo nuomones apie Britanijos užmoji aplėisti dominijas ir stoti į Europos bendrą rinką.

Jungtinių Tautų sekretorius U Thant sako, kad jis priešingas keisti Jungtinių Tautų balsavimo sistemą.

Pasirodo, kad atsiradimas daug naujų šalių, kurios dažnai neseka paskui Jungtines Valstijas, kelia rūpestį Jungtinių Valstijų ir jos sąjungininkių politikieriams. Jie norėtų aprubežiuoti mažų tautų teises.

Londone įvyko dešimtoji taip vadinama Pugwash konferencija, kurioje dalyvavo 200 mokslininkų iš 38 valstybių. Ši konferencija gavo šį vardą nuo vietovės vardo Kanadoje, kur pirmoji konferencija buvo sušaukta C. Eatono iniciatyva.

Prezidentas Kennedys kreipėsi į konferenciją, prašydamas surasti, kodėl Genevoje nebuvo susitarta dėl nuklinių bandymų nutraukimo. N. Chruščiovas ragino siekti visiško nusiginklavimo.

JAV senatorius Barry Goldwater pasirodo labai agresyvus. Kalbėdamas republikonų mitinge Takome, Wash., jis šaukė, kad amerikiečiai būtų Kuboj sekančią dieną, jeigu būtų leista žmonėms spręsti.

Jis kaltino Kennedžio valdžią. Ji neleidžianti okupuoti Kubą.

Goldwater sakė, kad Kuba

sudaro pavojų Lotynų Amerikai.

JAV mokslininkams pavykę pakeisti Mariner II trajektoriją taip, kad raketa dabar pralėksianti pro Venėrą vos 9,000 mylių atstume.

Mariner II turi savyje instrumentų, kurie gali daug informacijų suteikti mokslininkams.

Tuo pat laiku amerikiečių erdvės oficialai paleido gaudus, būk Tarybų Sąjungai nepasisėkę paleisti raketą linkui Venėros bent 5 kartus. Ir šeštą kartą, girdi, tik dalinai pasisekė, kadangi radio aparatai nustoje veikti.

Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų astronautai susitiks tarptautiniame astronautų kongrese Bulgarijoje, kuris įvyks rugsėjo 23-29 dienomis.

Tarybų Sąjungą atstovaus Nikolajevs, Popovičius, Gagarinas ir Titovas, o JAV — Glennas ir Shepardas.

Žemės Drebėjimai

Vakarai nesutinka nutraukti nuklinių bandymų po žemėmis be inspekcijos ant vietos. Girdi, sunku atskirti žemės drebėjimą nuo nuklinės eksplozijos. Bet ar galima patikrinti visus žemės drebėjimus, kurie gali atrodyti nukliniais bandymais?

Imant visus, didelius ir mažus, žemės drebėjimai vyksta labai dažnai — kas minutę, kaip nurodo seismologijos specialistai. Didesni drebėjimai, kurie padarytų ir žalos, jeigu įvyktų apgyventose vietose, įvyksta kas parą.

Per metus būna apie 900 žemės drebėjimų, kurie padarytų nemažai žalos, jeigu jie įvyktų gyvenamose vietose. Irane įvykęs žemės drebėjimas nėra didelė išimtis. Tokių drebėjimų būna daug, tik retai pasitaiko apgyventose vietose.

Nežiūrint to, kad daug drebėjimų vyksta negyvenamose vietose, tačiau seismologai juos rekorduoją. Ir kas galėtų pasakyti, kad tose vietose nedaromi nukliniai bandymai po žemėmis?

Bet abejotina, kad mokslininkai negalėtų atskirti žemės drebėjimų nuo nuklinių bandymų. Jų jautrius instrumentai veikiausiai gali atskirti.

Grįžtant prie tikrų žemės drebėjimų, yra apskaičiuota, kad per praėjusius 4,000 metų per žemės drebėjimus yra žuvę 13,000,000 žmonių.

Per praėjusį šimtmetį buvo užrekorduota 2,096 žemės drebėjimai, iš kurių 1,222 buvo tiek tvirti, kad galėjo suskaldyti sienas, 510 — supurtyti išstisus pastatus, o 364 — sugriauti po keletą miestų.

Pastabos

Jungtinėse Valstijose prasidėjo propaganda prieš Kubą.

Girdi, Kuba parsikvietusi tarybinių karių ir ginklų.

Senatoriai ir kongresmanai reikalauja pulti ant Kubos nieko nelaukiant.

Kubos pabėgėliai patys nieko nepadarys.

Tai jums ir laisvė tautoms tvarkyti savo reikalus pagal savo norus.

★

Ot, jei kuri šalis kviečiasi amerikiečius, tai kitas reikalas.

Atsimenate, Tailandas buvo prigarmėjęs amerikiečių apsiginklavusių moderniausių ginklų.

Gera, kad amerikiečiai padeda Pietų Vietname ir eilėje kitų šalių.

Dešimtys tūkstančių amerikiečių stovi Japonijoje, Pietų Korėjoje, Formosoje ir t.t.

★

Kuba negrums invazija niekam, bet ji turi pagrindą bijoti invazijos iš kitur.

Du kartu jau buvo bandyta, o dabar pakartotinai reikalaujama naujos invazijos, patiems amerikiečiams einant priešakyje.

Kuba priversta ieškoti ginklų ir instruktorių, kad sutvirtintų apsigynimą.

★

Tikėsit ar ne, bet pirmu kartu Tarybų Sąjunga pasiūlė nusiginkluoti dar 1922 metais.

Tuomet Litvinovas Genevoje siūlė sumažinti visas armijas 75 procentais.

Bet Tautų Lyga palaikė kvailu dalyku.

Šis pasiūlymas buvo pakartotas 1928 metais, bet su tais pačiais rezultatais.

Tas pats buvo ir 1932 metais.

★

Galima būtų sakyti ir dabar, kad iš pasiūlymų dėl nusiginklavimo bus tas pats.

Skirtumas šiandien tik tame, kad Tarybų Sąjunga yra ne tokia pat, kokia buvo tuomet.

Salė jos yra daugelis kitų socialistinių šalių, kurios ją palaiko. Yra ir neutralių šalių, kurios tam pritaria.

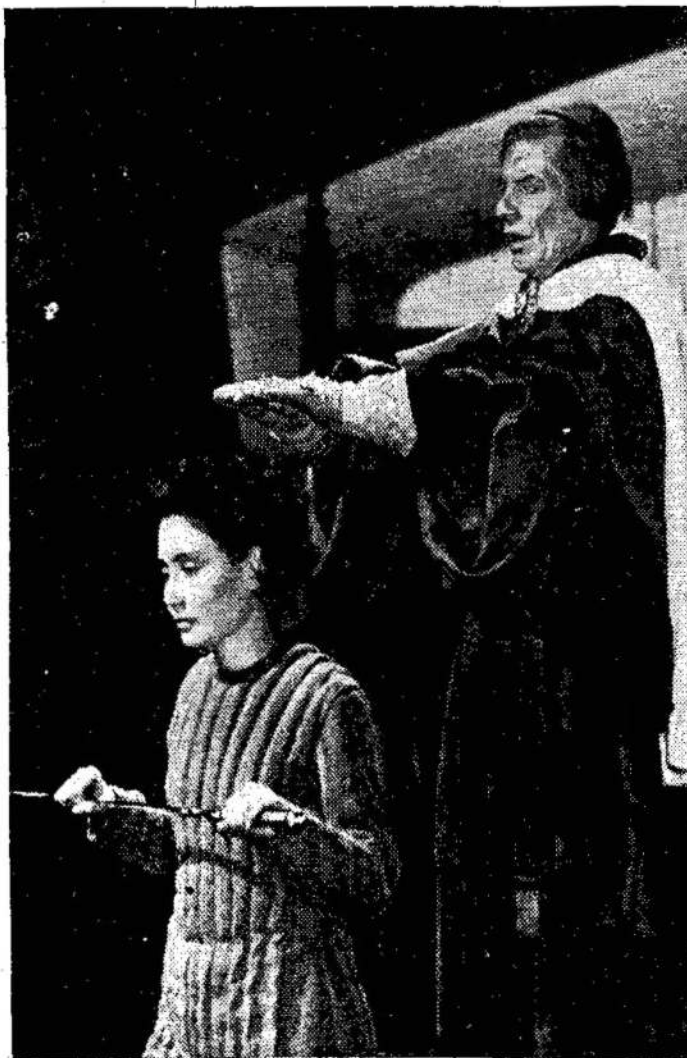
Taipgi didelis spaudimas ir iš visuomenės pusės.

★

Tai su kitu LB numeriu baigsime 30 metų, kaip pradėjome leisti lietuvišką laikraštį Kanadoje.

Apie tai teks pakalbėti plačiau kituose numeriuose.

J. Y.

Kanados televizija (CBC-TV) ruošia seriją dramų, koncertų, baletų ir operos pastatymų, kurie prasidės šį rudenį. Vienu iš pirmesnių pastatymų bus "The Lark", veikalas apie Francijos did-

vyrę Joan of Arc. Nuotraukoj matote sceną iš to pastatymo: arkivyskupas laimina Joan of Arc. Aktoriai: Kathleen Diddoes ir Gillies Fenwick.

Ką Kiti Rašo

Kas jau taip bloga?

"Kas nors turi gelbėti mums", pravirko kancleris Adenaueris ir jo bendrai. Kas nors turi lieti kraują už juos.

Lieję amerikiečių kraują, jie dabar nori, kad amerikiečiai guldytų gyvatis už juos, už pratęsimą Adenauerio režimo gyvybės.

Kas gi jau taip baisaus Berlyne?

Jie stengiasi provokuoti karą, bet JAV ir britai kratosi nuo to.

Antra, lengvos dienos vakinėj Vokietijoje" jau praėjo, sako UPI žinia.

Taip rašo pačių vokiečių spauda. Tikrovė kelia jiems nerimą, ateitis juos baugina.

— V. Andrulis

Apie Biržišką

Kalifornijoje mirė prof. Mykolas Biržiška. Buržuaziniai nacionalistai jį vadina Lietuvos patriarchy. Bet kas iš tiesų jis buvo?

Štai ką 1952 m. gegužės mėn. 20 d. pranciškonų "Darbininkas" rašė apie šį tariamą Lietuvos patriarchy:

"M. Biržiška pasirinko kelią įsijungti į okupacijos režimo aparatą. Jis buvo pir-

mojo generalinio tarėjo tarybos pirmininkas (prie Hitlerio). Net jau tremtyje, Berlyne, kada nacinė Vokietija gyveno paskutines dienas, M. Biržiška prisidėjo prie nacinų organizacijų organizuojamos lietuvių veikėjų konferencijos, kurios tikslas buvo prašyti Vokietijos vyriausybę, kad leistų organizuoti lietuvių dalinius jai patalkinti".

Tai tokio žmogaus dabar verkia jo kamarotai, nacionalistų laikraščiuose rašo ilgiausius straipsnius, nekrologus.

— S. J. Jokubka

Patys maską nudengia

Kanados klerikalų laikraštis "Tėviškės Žiburiai" rašo apie Dr. Philip priėmimo knygą, kurioje aprašomas žydų naikinimas Lietuvoje.

Friedmanas gimęs Lenkijoje, mokėsis Austrijoje, iki 1939 dėstęs žydų istoriją ir kultūrą Varšuvos universitete, pagaliau atvykęs Amerikon ir mokinas Columbia universitete.

Jis prielankiai rašo apie lietuvius - eilinius žmones, kurie gelbėję žydus nuo nacių. Bet jis taipgi pažymi, jog Hitlerio budeliams —

"... pagalbon atėjęs laikas save žurnalistu Klimaitis, suorganizavęs mažą būrį padaužų, kurie sutikę veikti prieš žydus. Jis surengęs pagal nacių nurodymus ir patarimus pogromą Kaune... 1941 m. birželio 25 ir 26 d. lietuvių būriai sunaikinę 1,500 žydų, keletą sinagogų ir sudeginę žydų kvartale apie 60 namų".

Klimaičio būrys buvo nemažas ir su "padaužomis" veikė ir save laiką dideliais patriotais, o dabar besiskelbia Lietuvos "vaduotojais".

Toliau skaitome:

"Klimaičio būrys, susidedas iš 30, buvęs vokiečių padidintas ir siunčiamas panašioms misijoms į kitas vietas".

Buvę sudaryti net lietuvių batalijonai, žudyti naciams priešingus žmones.

Štai:

"Panašūs savanorių lietuvių policijos daliniai buvę sudaryti Šiauliuose ir Vilniuje. Trijų mėnesių laikotarpyje Pabaltijo valstybėse buvę sunaikinta 150,000 žydų".

Atlikę tiek kruvinių darbų Lietuvoje tie būriai buvo pasiųsti į Baltarusiją, ir kitur:

"Du lietuvių batalijonai apie 500 vyrų pasiųsti į Liubliną, Minską, Lydą, Sionimą ir kitas vietas".

Argi reikia geresnių įrodymų kaip lietuvių fašistai žudė ne vien žydus, ir ne vien savo brolius lietuvius, bet buvo siunčiami ir Lenkijon ir Baltarusijon žudyti žmones.

Dabar atbėgę Amerikon, kuriems buvo proga pabėgti, jie dedasi demokratijos šalininkais, "kovotojais už laisvę", bet tęsia piktą darbą. Negalėdami žudyti jie dabar dedasi Lietuvos vaduotojais.

Dr. Friedman rašo, kad buvo ir dorų gerų lietuvių. Jis mini Oną Šimaitę, kuri rizikuodavo savo laisvę ir gal gyvastį gelbėdama žydų vaikus. Jis mini Staškauską ir kitus, kurie galbėjo žydams.

Bet tie veikiausiai ir pasiliko Lietuvoje, jei naciai jų nenužudė. Jie nebėgo iš Lietuvos ir nesiveda jos vaduotojais.

"Tėviškės Žiburiai" tuo aprašymu patvirtina tą faktą, kad lietuvių fašistai tarnavo Hitleriui, kad jie buvo tokie pat žudikai, kaip ir naciai.

Smagu, labai smagu, kad tokių Lietuvoje buvo ne daug.

Bijodami liaudies keršto ir to, kad teks teismuose duoti atskaitą savo kruvinių darbų, jie bėgo su naciais iš Lietuvos ir apsimaskavę, kiti ir pavardes pakeitę, dabar šmeižia Lietuvą.

— Vilnis

NEW YORK. — Maskvos Bolšoi teatro baletas jau atvyko į Ameriką. Jo sudėtyje yra 147 balerinos.

ŠYPSENOS

Nebėra už ką

Susėdo šeima prie stalo pietums. Visi vaikai greibėsi valgyti.

"Jonuk", kreipėsi motina į vyresnįjį sūnų, kas atsitiko, kad tu pamiršai pasimelsti prieš valgį?"

"Aš nepamiršau", teisingai sūnus.

"Tai kodėl nesimėldei?"

"Tai kad nebėra už ką dėkoti. Ši mėsa yra liekana nuo vakarykščios dienos. Juk padėkėjom už tai vakar".

—o—

Nereikia protingo

Atėjusiam kunigui motina pasakojo, kad jos sūnus Petriukas labai gudrus vaikas. Jis daugiau žina, negu jo amžiaus vaikai.

"Tėvas sako, kad jis jau pritrūko žinių atsakyti į vaiko klausinėjimą", baigė motina.

"Labai puiku, labai puiku", pritarė kunigas.

"Aš manau, kad reiktų leisti jį į kunigus. Ką sakte, kunigėli?"

"Iš jo nebus kunigas", trumpai atsakė kunigas, neaiškindamas, kodėl.

—o—

Plati teritorija

Atėjo labai stora leidė ir padavė teatro tikietų kontroliui du tikietus.

"Kur gi kita partija?" klausia kontrolis.

"Aš viena. Matote, man nepatogu ant vienos sėdynės, tai nusipirkau dvi".

"Bet jūsų tikietų numeriai yra vienas 51, o kitas 63".

Pataria Modernizuoti Vyriausybės Aparatą

Taip vadinama karališka komisija vyriausybės reorganizavimo reikalu paskelbė savo raportą. Šiame raporte patariama vyriausybei perorganizuoti ir modernizuoti savo aparatą.

Tarp kitko, komisija sako, kad vyriausybė sutaupyti mažiausia \$50,000,000 į metus pritaikydama moderniausių metodus ir tokiu būdu sumažindama išlaidas popierinių darbų. Kitaip sakant, geriau sutvarkydama raštinių darbų, kuriems per metus išleidžiama iki \$500,000,000.

Komisija susidėjo iš trijų asmenų su J. Grant Glassco priešakyje.

Vyriausybė turi 480,000 tarnautojų. Jų tarpe 65,000 moterų, kurios kažkodėl laikomos žemesnėmis ir neleidžiama joms užimti atsakomingesnius postus.

Komisija sako, kad kol kas valdžia operuoja senoviškai ir labai daug eikvoja.

Montrealo žinios

Trumpai Apie Viską

Tai jau neužilgo įžengsime į rudenį, o rudenį, kaip visiems žinoma, seka žiema ir pabaiga metų. Tad visi, kas tik rūpestingas, stengiasi sutvarkyti savo reikalus, kuriuos tik galima, prieš žiemą, nes žiemą netaip patogiu.

Mums, montrealiečiams, taip pat yra svarbu sutvarkyti savo reikalus dabar, nelaukiant, kad užkluptų žiema ir Nauji Metai neatlikusius savo pareigų.

Vienu iš tų svarbių reikalų yra mūsų apšvietos organizacijos, Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos, duoklės. Tiems nariams, kurie dar neužsimokėję už šiuos metus, reikia nieko nelaukiant tai padaryti. O kaip gi

Svarbi Konferencija

Rugsėjo 16 d., 8 val. vak., Rusų Salėj, 3447 St. Lawrence Blvd., yra šaukiama Montrealo Nacionalių Grupių Tarybos konferencija diskusavimui kanadiečių pilietinių teisių. Diskusijoms įžangą duos kalbėtojas iš Toronto.

Pažangias lietuvių organizacijas prašome dalyvauti šioje konferencijoje.

M.N.G.T. Valdyba

su naujais nariais? Nejaugi šiuos metus paliksime be didesnių pastangų?

Nei viena savaitė nepraeina be naujų ligonių. Šiuo tarpu susirgo W. Labūnas, kuris randasi St. Mary ligoninėje, A. Pocienė, kuri gydos namie.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

Montrealo McGill universitete užsiregistravo virš 20,000 studentų, nežiūrint to, kad šiemet už mokslą reikės mokėti daugiau.

Klasės vyks dienomis ir naktimis.

McGill universiteto žemės gelmių tyrinėtojai Northwest Teritorijoj surado vie-

tomis žemę įšalusią iki 1,500 pėdų gylio.

Vėžio ligų tyrimo institutas suradęs, kad daugiausia plaučių vėžiu suserga rūkantieji. Tie, kurie rūką filtruotus cigaretes, suserga vėžiu rečiau — trečdaliu mažiau.

E. Shwartz, 52 metų amžiaus emigrantas iš Vakarų Vokietijos, išsitraukęs po visą Kanadą darbo ieškant, Montreale užėjęs į restoraną pavalgė pietų ir pasakė, kad neturįs pinigų užmokėti. Gi di, pašaukiet policiją.

Teisme jis prašėsi sugrąžinti į Vokietiją, nes čia jis nebegalįs darbą gauti.

Kadangi jis jau Kanados pilietis, tai teismas vieton gražinimo Vokietijon, padėjo jį Bordeaux kalėjimą kaip valkata.

B. K.

Po Pietų Valstijas

Rašo Ramunė

(Tąsa)

Aš anksčiau minėjau, kad aš buvau labai sukręsta, nes nieko panašaus anksčiau nebuvau mačiusi. Tiesa, šie bedarbiai žmonės gyvena labai vargingai. Bet aš negaliu suprasti, kodėl jie taip baisiai apsileidę. Aš čia rašau tikrus faktus, ką mes

matėm ir girdėjom. Negrų nameliai labai apieisti, nedažyti nuo pastatymo dienos. Langų stiklai išdažyti, durys išlaužtos, tik netvarkingai uždangstytos skylėtais skudurais. Mes net keliose vietose sustojome prie tokių lūšnų, norėjome pažvelgti į vidų. Aš negaliu aprašyti, kokiose šlykščiose sąlygose gyvena žmonės.

Pasukome į Alabamą, tikėdamiesi rasti švaresnį gyvenimą. Ir ten mes nieko geresnio nei skirtingesnio neradome. Niekur nemačiau gėlės ar daržovės prie negrų namų. Apie lūšnas nenupiautos piktžolės vešliai auga ir net per plyšius stiepiasi į vidų. Netvarkingus sąslyvynus vėjas nešioja.

Manyje virė vidujinė kova, bet aš neradau faktų apginti šių žmonių apsileidimą. Priėjome išvados, kad už tai yra kalti patys negrai. Apisivarinimui nieko ypatinga nereikia.

Negrų išeitis dėl geresnio gyvenimo ir panaikinimo diskriminacijos, ko šie žmonės labai trokšta, glūdi jų pačių iniciatyvoj. Jiems reikia organizuotis ir risti su Amerikos darbo žmonių judėjimu. Anksčiau ar vėliau, jie vistiek laimėty. Kol negrai bus nusistatę prieš pažangą, bus paskendę religiniame fanatizme, tol jie nepakels savo būvio grūmodami nuogomis kumštėmis arba kuolais.

Kai įvažiuovė į Floridą, atradome kitokį gyvenimo būdą. Florida yra turistų šalis. Todėl ten viskas paremta dolerio klausimu. Turistui kainuoja brangiai bilietai, jeigu jis nori pamatyti parkus, sodus, muziejus ir į-

vairius perstatymus.

Vieni perstatymai yra vaikiško pobūdžio, nes jie rišasi su išlavintais paukščiais, žuvimis, ruoniais, o kiti yra rimtesni, rišasi su mokslu ir istorija.

Yra daug ir visokių monelninkų, kurie "stebūklus" rodo ir ateitį spėja už dolerį. Labai peiktinas dalykas yra, kad pervažiuojant per naujus tiltus ir kelius reikia užmokėti. Turistui ten nulupa penkis kailius.

Ir pats gubernatorius nepraleidžia progos, ir jis "skalpuoja" kiek tik kur gali. Kai žmogus atvyksta, tai jis įsimašo tarp įvairių žmonių, kurie skiriasi vieni nuo kitų pažiūromis, spalvomis, tautybe ir tikyba.

Žmonės pasiskirstę į luomus. Puošniuose viešbučiuose, išimtinai atskirtuose maudymose baseinuose verda aristokratiškas gyvenimas. Lėbauja, piniguočių kišenės sprogsa nuo dolerių. Ir ten yra vieta jas pratuštinti.

Juodosios rasės žmonės yra žemiausiai nustumti. Viešbučiuose, viešose užėgose, turistų lodžiuose patarnautojai ir tarnai yra negrai. Miestų gatvių ir parkų šlavikai, gazolino stotyse mašinų valytojai yra negrai. Patyriau, kad juododžiai labai nusizemina prieš baltąjį turistą.

Vietinių žmonių gyvenime yra daug vargo ir skurdo. Daug žmonių pragyvenimą daro iš mažo ir nepelningo biznio. Didelė dalis augina daržoves ar vaisius mažame sklypelyje dėl pardavimo.

Pačios Floridos gamtos grožį neįmanoma apsaakyti. Aš nerandu žodžių ir nemo-ku tą grožį aprašyti. Kai tik ten patekau, Floridos grožis pavergė mano širdį. Kur tik eini, kur tik žiūri, visur matai žydinčius medžius, gėles visokių spalvų, kurios užburia akis.

Floridos gražiausias miestas yra Miami. Mieste jaučiasi stipri Pietų Amerikos (ispanų) dvasia. Taipgi ir statyboje yra daug ispaniško stiliaus. Daug privatiškų "kasendžių", kurias atskiria nuo miesto ir publikos triukšmo aukšta akmeninė siena. Mažyčiai ir didesni namai, taipgi ir didžiuliai pastatai yra baltos spalvos arba baltai dažyti. Miami nėra tipiš-

kas Floridos miestas, bet jis savo modernišku ir grožiu neatsilieka nuo puošniųjų d'dmiesčių.

Antras miestas, kuris yra įdomus ir reikšmingas Amerikos istorijoje, tai St. Augustine. Šią vietą patsai Kristupas Kolumbas įvairdino, kai jis antru kartu, 1513 metais, rugpjūčio 13, atplaukė iš Ispanijos su trimis laivais. Mieste yra labai senų pastatų, kurie pasakoja šimtmečių istoriją ir kultūrą.

San Marcos fortai yra seniausi visame Amerikos kontinente. Labai įdomus figūrų muziejus. Jame yra žymiausių asmenų figūros: menininkų, karių, mokslininkų, išradėjų ir t. t. Tarp žynių figūrų yra naujųjų laikų ir praėjusių šimtmečių garsenybių, dar prieš Kristaus gimimą.

Jaunystės Fontano parke (The Fountain of Youth Park) yra Planetorija.

Jeigu pavyksite į Floridą, neaplenkite St. Augustiną, nes jis turi didelę reikšmę.

Jau baigėme savo kelionę po Floridą. Pervaziuojame paskutinį didmiestį — Jacksonville. Pasukame palei Atlanto vandenyną į Washingtoną, namų link. Paliėkiant tropišką Floridą didelis gailėstis smigo į mano širdį, bet dar stipresnis noras mane kasdien vilioja kada nors sugrįžti atgal...

Kiek Žemė Turi Palydovų?

Jeigu kalba eina apie gamtinius Žemės palydovus, tai kiekvienas atsakys: vieną — Mėnulį. Bet štai Lenkijos Krokuvos observatorija seniai pranešė, kad Mėnulis turi dar ir "seserų". Beje, jos mažai panašios į Mėnulį. Observatorijos astronomas dr. Kardilevskis pastebėjo du pastovius dujų telkinius, kurie skrieja aplink Žemę orbitomis, artimomis Mėnuli skriejimo orbitai. Dujų palydovai šviečia, bet silpnai. Norint juos stebėti net pačiais jautriausiais prietaisais, būtina, kad tuo metu Žemė, Saulė ir Mėnulis vienas kito atžvilgiu būtų atitinkamoje padėtyje.

Krokuvos astronomams pavyko mūsų planetos dujų palydovus nufotografuoti.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovyų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus. Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas OR. 4-7578

R. KASIAUSKAS

Šviesa ir Šešėliai

Apsakymas

Daktaras Brazys žiūrėjo į sesutę, kuri stovėjo prie spintos, rinkdama jam instrumentus. "Kokia ji dabar tyli pasidarė. Anksčiau būdavo pašnekame, pajuokaujame, o dabar — kaip žado netekusi. . . Ir visi nuo mažes antra diena kažkaip nusigrėžė, vengia kalbėti arba šneka apie pašalinčius dalykus! . . ." — galvojo jis.

Visada, kai tau atsitinka koks nemalonumas, bendradarbiai ir draugai stengiasi apie tai nekalbėti. Antanas suprato tai ir net buvo jiems visiems dėkingas. Bet vis dėlto labai norėjosi sužinoti, ką dabar apie jį galvoja visos poliklinikos personalas — gydytojai, sesutės, valytojos ir net ligoniai. Jie jau tikriausiai skaltė laikraštį. Kurgi ne, juk laikraštis pasirodė vakar rytą, ir žinia apie jį galėjo spėti aplėkti visą respubliką.

Sesutė, stengdamasi nežūrėti į akis, padavė jam reikalingus instrumentus, padėjo ant stalo buteliukus su vaistais ir atsistojo šalia patalios, tokia neįprastai rimta, susikaupusi. Jis išsiblaškęs žiūrėjo pro langą į erdvę, užtvindytą saulės spinduliu, į baltas langų užuolaidas kitoje gatvės pusėje. Paskui jo žvilgsnis nukrypo į stalą, ir jis pamatė musę, beviltiškai besistengiančią iškopti iš raišalinės. Jis jau buvo betiesias plunksną ją išgelbėti, bet susidūrė priešais sėdinčio ligonio žvilgsnį. Brazys staugo pyktelėjo. Jam pasirodė, kad tame kietame visų tylėjime slypi piktas priešiškuumas. Jis panorą pats visus erzinti — tegul kalba, tegul neslepia akių, tegul pasako, ką apie jį iš tikrųjų galvoja.

Šiaip taip jis tą dieną pabaigė darbą ir išėjo namo. Buvo šeštadienis. Žmonių — pilnutėlės gatvės, prisikimšę autobusai ir troleibusai. O čia dar pašėlusis vidurvasario kaitra, nuo kurios degte dega gatvių betonai, žmonės darosi suglebę, ištižę. Brazys skubėjo, spausdamasis prie pat namų sienos, susigūžęs ir menkas, bijodamas sutikti ką nors iš pažįstamų.

Daktaras galvojo, kad ši nelaimė jo gyvenime pati didžiausia ir pati skaudžiausia. Visas, iki šiol buvusias, jis perkopdavo, iš visų kaip nors išsisukdavo ir gyvendavo toliau. Juk kas beatsitiktų, kur benubloktų tavo gyvenimas, kaip beaplandytų — vis vien į žemę neįlįsi. Turėsi toliau gyventi. Reikės susirinkti likučius, šukes ir viską pradėti iš naujo. Bet

kas beliks dabar, nuo ko dabar reikės vėl pradėti — jam buvo neaišku. Laikraštis rašė, kad jis neįturtus, nerūpestingas, netgi grubus paprastiesiems žmonėms. Smerkė piktai, aštriai. Kartą poliklinikoje į jo kabinetą, nepaisydama eilės, įėjusi kažin kokia poniutė (taip ir rašė — "poniutė"), žmonės ėmė šaukti. Daktaras išėjęs, grubiai juos subaręs, o "poniutę" pagarbiai išvedęs. Ir poliklinikoje, ir ligoninėje globojamas savo pažįstamus ir tuos, kurie susipranta lyg niekur nieko įsprausti į ranką banknotą.

Iš tiesų, galvojo jis, norėdamas save pateisinti, kiekvieno žmogaus gyvenime juk rastumei klaidų, tamsių dėmių, šešėlių; iškelk jas į šviesą, išgarsink — visi žmonės atrodys beveik nusikalčiai. Braziui atrodė, kad jis turi kažkur nueiti ir viską pasisakyti, atvirai, draugiškai. Tada jis būtų išteisintas, vėl viskas grįžtų į savas vėžes. Bet kur eiti? Pas draugus, pažįstamus? Bet pas ką? Jokių artimų žmonių jis neturėjo. Su tais, su kuriais dirbo drauge, jis buvo tolimas, su aukštesniais — mandagus ir paslaugus, su žemesniais — griežtas ir šaltai oficialus. O tie, su kuriais bendravo jo šeima, visi buvo žmonos, Nijolės, draugai ir pažįstami.

Jis sugrįžo namo. Patylom atsirakinęs duris, įslinko į vidų. Nieko daugiau nebuvo. Aldutė, penkerių metų dukrelė, žaidė su vaikais kieme.

Antanas sunkiai sudribo į fotelį. Jį staiga apėmė nesu- prantama baimė — jam pasirodė, kad jis ne savo bute sėdi. Per tuos kelis pasakutinius metus jis čia puikiai įsikūrė, nusipirko brangius baldus. Rodos, nebuvo didesnio laimės pajautimo, kaip mėgautis savo buto blizgesiu, patogumu, minkštais baldais, gėrėtis gražia žmona, ramiu, visko pertekusiu ir puikiai besiklojančiu gyvenimu. Ir ypač gera buvo tada, kai už lango pliaupė lietūs, šėlo rudens vėtra ar žiemos pūga, ir šurpu darėsi vien tik pagalvojus, kad kažkam tokiu metu reikia eiti per šaltį, tamsą ir lietu. Tačiau keista — net ir tada kartais jam atrodydavo, kad tas butas ne jo, baldai taip pat ne jo, kad juos čia kažkas laikinai pasidėjo, ir Antanas bijojo, kad neatsiimtų vėl atgal. Jis pirkosi daiktus, taisėsi gerus drabužius, krovė į taupomąją kasą pinigų — ir viską darė su ba-

me, nerimu, apsižvalgydamas, lyg vogtų. Susitikęs ką iš senų pažįstamų, buvusių mokslo draugų, neturėjo, ką kalbėti. Tokiais momentais jis pajusdavo beatsiveriančią tuštumą ir skubiai, atsi-prašinėdamas, kad neturįs laiko, atsisveikindavo ir nu-eidavo sau.

Taip jam besėdint, sugrįžo žmona. Tylėdama, neta-rusi nė žodžio, jinai persi-rėngė ir nuėjo į virtuvę. Abi šias dienas namuose vieš-patavo tyla, kuri Antaną dar labiau slėgė, negu darbovie-tėje. Jis jautė, kad žmona jam slapčia priekaištauja, pyksta už tai, kas įvyko. Ne todėl, kad taip su juo atsi-tiko, o todėl, kad jis buvo toks neapsukrus ir pakliuvo. Nors ji nepasakė nė žodžio, bet Antanas suprato iš jos šaltos laikysenos, iš smar-kaus durų trunkymo.

Bet argi jis kaltas, po šimts! Tarytum jis prašė, kad apie jį rašytų. Ne, reik-čia pakalbėti, jį pagaliau tu-ri suprasti, kad kito tokio artimo žmogaus Antanas šiuo metu neturi. Jis ryžtin-gai atsistojo ir nuėjo į virtu-vę.

— Duok man valgyti! — nenorom šiurkščiai išsprūdo Antanui.

— Pasiimk, — dar šiurkš-čiau atkirto ji. — Ką gi vei-ki visą dieną!

Antanas kiek suglumęs pažvelgė į ją iš šalies. Pa-žvelgė tarsi pašalinio žmo-gaus akimis. Nijolė buvo jauna, graži moteris, aukš-ta, daili, žvilgančiais auksi-niais plaukais. Ir dar jaunat-viškai liekana, skausaus vei-do, vos vos atmiešto gaju rausvumu. Drąsa, laisvumas, išdidus savo vertės pajauti-mas, kažkokia paniekia ir abejingumas aplinkai — vis-kas atsispindėjo šiame šal-tame grožyje.

Antanas sugrįžo į svetai-nę, vėl krito į fotelį ir susi-ėmė rankomis galvą. Ir vėl jam namai pasirodė baisiai svetimi, šalti, nereikalingi, nors bėk iš jų. Bet kur?

Jam atėjo gera mintis. Va-žiuoti į kaimą pas tėvus. Se-niai pas juos besilankė, pra-leis sekmadienį, pailsės, ap-siramins. Prisiminė, kad se-niai vis ruošėsi vežti pas tė-vus savo dukrelę Aldutę va-saroti. Brazys sukrovė į "Moskvičių" jos drabužėlius, žaislus, įkėlė dviratuką. No-rėjo atsiseikinti su žmona, kuri tarsi nematė šio viso pasiruošimo kelionei. Tačiau namojo ranka ir išvažiavo.

Pervaziavus miestą, pra-sidėjo žali kalvoti laukai, į tolumą ėjo dvišakų stulpų li-nija su nukarusiais sunkiais laidais, akį vėrė platus, mū-rinių sienų neapribotas dan-gus. Antanas stengėsi viską užmiršti. Priekyje juoda vo-asfaltas, ant kurio tartam liecaus balutės nuo karščio

blizgėjo maži lopinėliai, ran-kose jis juto paklusnų maši-nos vairą, o krūtinę maloniai dirgino troškimas leistis kaip galima greičiau. Kartais plentas priešakyje užsibaig-davo kalnu, ir toje vietoje jis atrodė lyg nupiautas, o to-liau — vėl tik širdį verian-ti platuma. Regisi, mašina atitrūks nuo kelio ir skriste nuskris į šviesias erdves. Ta-čiau, užvažiavus ant kalno, vėl prieš akis atsivėrdavo žali, kalvoti laukai, miške-liai, sodybos ir toluomoje — mėlyna miško juosta. Atro-dė, kad ta mėlyna juosta lyg žiedas supa iš visų pusių, ir važiuok kiek nori, jos nepa-sieksi. . .

Jam kilo keista mintis, kad šis kelias labai panašus į jo gyvenimą. Juk ir jis sku-bėjo tokiu ilgu, begaliniu ke-liu, daug nesidairydamas, negalvodamas, netgi neturė-damas kada galvoti. Vis to-kios pat kalvos, pakalnės, kartais netikėti posūkiai. Jis ėjo į priekį, tikėdamas, kad į kiekvieną kalvą įkops — į vieną sunkiau, į kitą leng-viau, bet būtinai įkops. Sun-ku buvo atminti prabėgusius metus — tokie jie visi buvo panašūs. Ir tik trumpų sus-tojimų metu Antanas skau-džiai pajusdavo, kaip vis dėl-to jie greitai bėga. Kažku-riame vingyje jis paliovė pats galvoti, protauti. Jam atrodė, kad ir nereikia nieko galvoti, o tik belieka išpil-dyti tai, kas pavesta, ką su-galvoja kiti. Nijolė jį visą laiką ragino, stūmė, kai jis nespėjo — barė ir niekino. Jį apsupo žmonės, kurių jis vi-sai neieškojo ir netgi gerai nepažino. Jie, meiliai šypso-damiesi, žengė pas jį į poli-kliniką, ėjo į namus, švenčių metu viešėdavo pas jį, jis pas juos. Savo tarpe jie slapčio-mis, mandagiai vienas kitą vadino "ponas", statė na-mus, važinėjo automobiliais, keikė dabartinį gyvenimą, gyrė užsienines prekes. Jie kalbėjo apie tai, kaip "tas ir tas eis toli", "tas ir tas iški-lio" o "tas ir tas sudegė", jie buvo švelnutėliai, gerutėliai velniškai aptakūs, jie buvo stiprūs ir gudrūs. Iš pradžių Antanas vengė šių žmonių, atsargiai naudojosi jų pa-slaugomis, prisibijodamas kitų ir savęs. Bet palaipsniui apsiprato — kas tau naudin-ga, reikia griebti, nepaleisti. Tai kas, kad sąžinė kartais prabyla. Jei protas guvus, kiekvieną kartą rasi tūks-tančius būdų pasiteisinti prieš ją.

Mokslą ir svajotą diserta-ciją jis jau seniai užmiršo. Pareigas atlikdavo vienodai šalta, kaip užsuktas mecha-nizmas, stengdamasis tikrai nesuklysti ir ko nors nesu-painioti.

Jau keli metai, kai jis ne-buvo savo tėviškėje, nedrįso ten vežtis Nijolės. Žinojo,

kad niekuo žmonos nenudžiu-gins tėvų namuose, kad ji į viską pasižiūrės šaltu, nuo-bodžiaujančiu žvilgsniu ir sutreps tai, kas Antanui brangu. Tiesa, jis irgi nemė-go lankytis pas žmonos tė-vus, kurie visą laiką žiūrėjo į Antaną iš aukšto, lyg įvertindami, klausinėjo apie už-darbi. Slėgė jį tie naftalino prisigėrę kambariai, užverti nuo saulės sunkiomis gels-telėjusiomis užuolaidomis.

Bevažiudamas jis vėl pri-siminė laikraštį ir krūptelė-jo. Gimtinėje jau, ko gero, visi žino. Antanas įsivaizda-vo, kaip vienas kitam apie jį pasakoja kaimynai, o tėvai nuleidžia galvas, visko nesu-prasdami, bet nujausdami, kad sūnus padarė kažką bai-siai negera. Ir nejuočiom jis sulėtino greitį. Tačiau pa-sukti atgal jau nebuvo kaip.

Kai prasidėjo gimtosios vietos, saulė jau sviro vaka-rop. Mašinos šešėlis bėgo rusvėjančiais laukais.

Iš trobos niekas neišėjo pasitikti. Žengdamas į vidų, jis vos nepargriuvo — po slenkščiu buvo tokia gili as-la. Kaip jis tai pamiršo?

— Sveika, mama! — su-trikęs ištarė Antanas.

Mažutė, galvą apsvynio-jusi skarele, jinai atsikuso nuo krosnies. Apkabinta sū-naus greitai, lyg drovėdama-si, pabučiavo jį sausomis lū-pomis.

— Šit, Aldutę atvežiau. . .

Motina pati skubėjo pavai-sinti Aldutę šviežiu pienu. Nuoširdus senosios rūpestin-gumas daktarą giliai sujau-dino. Iš fermų grįžo sesuo Anelė. Ji paprastai, drąsiai ir nuoširdžiai padavė Anta-nui ranką, ir jis pajuto tvir-tą, kietą delną. Paskui jis liko vienas, atsisėdo prie stalo ir ilgai dairėsi po pir-kią, lyg ko ieškodamas. Ku-rį laiką jis žvalgėsi svėtimo-mis, atpratusiomis akimis, kol iš lėto viskas vėl pasiro-dė taip pažįstama: kaip ir anksčiau, čia stovėjo stalas, ant kurio mėtėsi laikraščiai, šakutė de dviejų dantų, nie-kieno nenaudojama, bet ne-išmetama laukan, pakrypu-si indauja, senas nunešiotas tėvo švarkas prie durų. Ra-dijo taškas, kurio dar nebu-vo, kai jis lankėsi čia pas-kutinį kartą, grojo kažkokią tolimą liūdną melodiją. Sa-kytumei, visa aplinkui buvo apkloti dulkėmis, o dabar nusivalė ir buvo arti arti. Panašus jausmas užplūsta, kai po ilgo nesimatymo su-tinki gerą draugą — žiūri į jo veidą, renki po vieną bruozelį ir nudžungi, pajū-tęs, kad tai tas pats veidas. Jam vėl, kaip ir vaikystėje, pasidarė gaila vienišos, aukš-tai pakapotos eglaitės, išva-rytos į kalvas prieš vakaro žarą.

(Bus daugiau)

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Turėjo operaciją

Draugė B. Janauskienė, Z. Janausko žmona, praėjusią savaitę turėjo operaciją ant kojos. Ligonė sveiksta, bet dar randasi ligoninėje.

Šiaur partija

Praėjusį sekmadienį Sūnų ir Dukterų Draugijos salėje įvyko didžiulė "šiaur" (prieš vedybinę) partija dėl E. B. Jurczakų (Morkytės) dukters Charlottės Geraldinos, kurios vestuvės su Richardu Edwardu Maysaku įvyks spalio 16 dieną.

Partija buvo labai didelė. Moterys apdovanojo būsimus jaunosius gražiomis dovanomis ir palinkėjo jiems geriausios laimės. Rengėjos visos viešias gražiai priėmė.

Windsoriečių žiniai

Canadian Tribune rėmėjai ruošia bankietą, šeštadienį, rugsėjo 22 d., 7.30 val. vak., Ukrainų salėje, 1457 Drouillard Rd., Windsore.

Bankiete kalbės Bruce Magnuson, vienas iš Kanados Komunistų Partijos vadų temoje: The Road to Jobs and Prosperity in Windsor — Kelias į darbus ir gerbūvį Windsore.

Ižanga į šį parengimą \$2. Visi darbo žmonės kviečiami dalyvauti.

Susilaukė sūnaus

Petras ir Joana Alksniai susilaukė sūnaus. Tėvas ir motina džiaugiasi įpėdiniu, o senasis Petras Alksnis — anūku.

Serga

Jau ketvirta savaitė kaip guli ligoninėje M. Turkus, westonietis. Kam sąlygos leidžia, atlankykite ligonį. Rep.

Neatliekame Pareigų

TORONTO. — Praėjusią savaitę teko būti šermenyse moters, kuri buvo mano vestuvių pamergė. Sutikau senų pažįstamų, kalbėjomės apie gyvius ir mirusius, apie ligas ir ligonius. Viena moteris sako: "Lietuviai Dargūzis išgulėjo Toronto Western ligoninėje keletą savaičių, o dabar perkeltas į Queen Elizabeth ligoninę ant Dunn ave. Tas žmogus," sako ji, "priklauso lietuvių 'susaidėjų' bet iš jos narių atlankė ji tik porą sykių".

Ta moteris nežinojo, kad ir aš iš tos draugijos.

Klausant tos moters išmetinėjimų draugijos antrašau, mano akys degė iš gėdos. Tylėjau ir klausiau, būk aš nieko apie tą draugiją ir draugą nežinau.

Čia ir kilo mintis parašyti apie Sūnų ir Dukterų Draugijos narių apsilėidimą. O gal komitetas savo pareigų neatlieka?

Jeigu pašaliniai žmonės lanko, tai kas yra su draugijos draugais ir draugėmis? Ar mes priklausome draugijai tik dėl finansinio atlyginimo? Kodėl mes nelankome draugų, kurie negali pasikelti iš lovos? Jie laukia, kad kas atlankytų juos, padėtų jiems pergyventi nelaimę.

Draugijos komitetas turi atydziau žiūrėti, kad lankytojai lankytų ligonius. Nors syki į porą savaičių. Kitai, tai draugijos vardas nupuls, Būkime aktyvūs, o ne apsilėidėliai.

A. X.

Svarbios Prkalbos

Devynios kanadiečių organizacijos šaukia masinį mitingą Massey Hall, Toronte, rugsėjo 16 dieną, 8 valandą vakaro. Mitingo tema: Taisa visų reikalas (Peace is Everybody's Business).

Tarp kalbėtojų bus Jacquesa Hawkes, O. B. E., archeologė ir rašytoja J. B. Priesley žmona; Mrs. Diana Collins (abi iš Anglijos); Hon. Margaret Ekpo, Nigerijos parlamento narė; ir Mrs. Sarojini Aiyar, iš Indijos.

Šios moterys bus Kanadoje ryšium su Moterų Balso konferencija, kuri įvyks Montreale. Konferencijoje bus ir daugiau viešnių, jų tarpe ir Mrs. Tamara Nramedova iš Tarybų Sąjungos.

Mitingo Massey Hall pirmininku bus rabinas Abraham L. Feinberg.

Mitingą šaukia: Canadian Campaign for Nuclear Disarmament, Canadian Committee of 100, Church Peace Mission, Fellowship of Reconciliation, Society of Friends (Peace Group), the Unitarian Church, the Voice of Women, the Women's International League for Peace and Friendship, the World Federalists of Canada.

Ar žinote, Kad:

Sugrįžę iš vėžio ligų specialistų suvažiavimo Maskvoje, Kanados gydytojai, kurių dalyvavo visos 100, pripažino, kad Kanados ir JAV vėžio ligų gydymas atsilikęs vienu metu.

Taikos metu visame pasaulyje yra 20,000,000 kareivių ir karo industrijų dirba 30,000,000 darbininkų.

Kanadoje yra 24,000 neregijų.

1961 metais protinių ligonių gydymas Kanadoje atsiliejo \$70,000,000.

Per praėjusius 5 metus Jungtinėse Valstijose 86 žmonės mirė nuo bičių įgylimo ir 71 nuo gyvačių ir vorų.

Kanadoje esą 767,374 žinomi laisvamaniai. (Sakoma, kad būtų jų daug daugiau, jeigu tai nekenktų tarneyboje ir biznyje).

Surinko Montrealietis

Palaikykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbia Liaudies Balse

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti. Ukrainiska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTO: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliubinius žiedus ir kt.

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas - Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Befocals — \$1.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.